

Szent Mihály napján adta át a beruházó, a tervező és a kivitelező képviselőinek, a tábla leleplezése előtt. Folytattuk a házszámtábla adományozási akciónkat, idén az Ösvény út házait láttuk el tetszetős kerámia táblákkal.

A Castanea egyesülettel együtt kezdeményeztük a Fenyves sor 10. löver-gesztenyés védeltségét, reméljük, hogy ez eredményes lesz.

Egyesületünk pályázatot hirdetett az 1956-os forradalom soproni eseményeivel kapcsolatos emlékezők készítésére. A pályázat határidejét a Szemle Alapítvány kuratóriuma 2006 március végéig meghosszabbította. Az eddig beérkezett dolgozatok alapján is remény van arra, hogy az ötven éves évforduló alkalmából a Soproni Szemle értékes anyaggal szolgálhatja olvasóit és a történetek dokumentálását.

Az Egyesület által létrehozott két Alapítvány éves beszámolóját illetve helyzetét a közgyűlésen részletesebben ismertettük.

Megköszönjük minden tagunknak a tagdíj befizetését, annak esetleges felülfizetését. Köszönetet mondunk mindazoknak a fáradozásáért, akik tevékenyen járultak hozzá munkánkhoz, továbbá mindazoknak, akik adóbefizetésük 1%-át Egyesületünknek ajánlották fel és mecénásainknak, köztük a Városnak, az anyagi támogatásért. Mindezzel működésünk fenntartását tették lehetővé. Megköszönjük a Városnak, hogy az úthálózat karbantartási és korszerűsítési munkái során az egykor Egyesületünk által állított Kossuth téri órát szépen felújította

Sopron, 2006 január

Dr. Kubinszky Mihály

elnök

2006. LX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / 198SOPRONI ARCOK

198 SOPRONI ARCOK

2006. LX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / 198SOPRONI ARCOK / Turbuly Éva: Városszeretet és patriotizmus. Horváth Zoltán 75 éves

Turbuly Éva: Városszeretet és patriotizmus. Horváth Zoltán 75 éves

A véletlen folytán gyors egymásutánban két kerek évfordulót ünnepelhetett a Soproni Levéltár és a város helytörténet iránt érdeklődő közönsége. Az elmúlt számban emlékeztünk meg Tirnitz József 80. születésnapjáról. Ez alkalommal a 75. életévét május 6-án betöltő dr. Horváth Zoltánt köszöntjük, aki 36 esztendő telt el az intézményben, amelyet 1961-től nyugdíjazásáig, több mint 30 éven át vezetett.

Othonában felkeresve elsőként a családról, a felnevelő közegről kérdezem:

Somlószőlősön, a Somló hegy lábánál születtem vagyonosnak mondható családban. Édesapám, Horváth Gyula 20 holdon gazdálkodott, egy ideig ő kezelte nagyanyám és nagynéném jelentősebb birtokrészét is. Sajnos, nagyon korán elvesztettem, 10 éves voltam, amikor 1942-ben meghalt. Testvérem nincs. Édesanyámnak, a közeli Dabronyból való Molnár Gizellának szerencsére hosszú élet adatott.

Hogyan alakult a kis család sorsa édesapja halálát követően?

Erős akaratú apai nagyanyámmal nem volt felhőtlen a viszony, így hamarosan Dabronyba, az anyai rokonsághoz költöztünk. A csonkán maradt család megélhetését, taníttatásomat nehéz volt fedezni. Apai örökségként hosszas huzavona után nyolc-holdnyi 199földet kaptam meg. Az ott termett széna árából teheneket tartottunk, édesanyám vaját köpült. Soproni licistaként később a Danisch cukrászdában adtam el a vaját, így jutottam pénzhez, ami segített a soproni tartózkodás költségeinek

fedezésében.

Mikor került a Soproni Evangélikus Líceumba?

1943. november 1-én. 1944 áprilisáig tartott a tanév. A németek bevonulását követően hamarabb befejeződött a tanítás, a következő év gyakorlatilag kimaradt, illetve magánvizsgát tettem.

Hol és hogyan élte meg a háborús eseményeket?

A falunkban, Dabronyban voltam. A menekülő németek visszalóttek még, és egy gránát levitte a házunkról a cserepeket. Más, nagyobb baj szerencsére nem történt.

Térjünk vissza a líceumi évekre...

Sopronban először kollégista voltam a Hunyadi utcai diákotthonban, de laktam harmadmagammal az iskola altisztjénél is. Ötödikben, épp az államosítás időszakában vesztettem egy évet. Nagyon sovány voltam, 168 cm magas, 47 kg. Először tbc-t állapítottak meg, de édesanyám nem nyugodott, és Budapesten is megvizsgáltatott. Szerencsére a tbc gyanúja nem igazolódott be. Otthon hagymával, tejjel, mézzel kúráltak, 14 kg-ot gyarapodtam. Végül különböző okok miatt kihagytam egy évet. Visszakerülve Sopronba új osztály fogadott, utólag visszatekintve azonban nem jártam rosszul, mert törekvő, jól tanuló társaságba kerültem, ahol helyt kellett állni. Ez sikerült, hatodikban már jó tanuló voltam.

Hol étkezett a soproni években?

Egy ideig tápintézetes voltam. Ez a több évszázadot megért intézmény a szerényebb sorú gyerekek számára biztosított meleg ételt kedvezményes áron. Sajnos, időközben megszüntették, így önellátásra szorultam. Több helyen próbálkoztam, végül a 7–8. osztályban a Rózsa utcában kosztoltam, Luksanderéknál. Otthonról hoztam a falusi nyersanyagot, burgonyát, tojást, ami segítséget jelentett nekik az akkori rossz ellátási viszonyok között. A nyolc év alatt itt kaptam a legbőkezűbb, már-már otthonias ellátást. Az asztaluknál a családdal együtt ülhettem, örült a néni, ha kétszer merítettem, nem sajnálták tőlem az ételt.

Tudna néhány szót mondani a tanáraitól is?

Az igazgatónk először a kiváló tudású, nagy műveltségű Pröhle Jenő volt, aki 1948-ban, az államosítás időszakában lemondott. Őt Peéry Rezső követte, akinek a neve a Soproni Szemle újraindításakor főszerkesztőként is felmerült. 1956-ban elhagyta az országot. Szeretett osztályfőnököm, Tóth Ferenc latin és magyar tanárom volt az ötödik osztálytól az érettségiig. A történelem iránti érdeklődésemet Dr. Kamondy Zoltán és Kozák Lajos tanáraink alapozták meg. Szeretettel gondolok Mantuano Józsefre, matematika–fizika tanáromra, Zombori Istvánra, Leitner Józsefre. Kollégiumi nevelőtanárom volt Sümeghy József, akihez több kedves emlék fűz.

Hogyan lett történész és levéltáros?

Némi vargabetűvel. Anyai nagybátyám, aki nagyon ügyes, kereskedő szellemű ember volt, azt mondta, nem azért taníttattak, hogy szegény tanárembernek menjek, aki egy nadrágot visel egész életében... Családi nyomásra így a Közgazdasági Egyetemre jelentkeztem. A felvételizésről elkéstem, mert senki sem tudta, merre van a Tolbuchin körút, 200 meg a Marx Károly egyetem. A felügyelő tanár szívességből adott fél óra ráadást. 1952-ben vettek fel ösztöndíj nélküli hallgatónak. Ennek is örülni kellett, hiszen hiába éltünk nagyon szerény körülmények között, előnytelen volt a származásom. Mit sem változtatott ezen, hogy örökségként kapott földemet, amit időközben egy Dabrony környéki, valamivel nagyobb parcellára cseréltünk, felajánlottam az államnak. Az első néhány nap után aztán úgy láttam, mégsem

nekem való a közgazdász szakma, átiratkoztam a Bölcsészkarra egyszakos történésznek. A levéltár szakot az ak-kori képzési rendnek megfelelően már munka mellett végeztem el 1958 és 1961 között. Egy évig voltam kollégista, azután albérlet következett. A Klauzál utcában, egy neológ családnál laktam, akik ellátásomban sokat segítettek.

Kikkel járt együtt, kik voltak a tanárai az ELTE bölcsészkarán?

Nagyon jó barátságban voltam a nemrég elhunyt Szita Lászlóval²⁹⁰⁽²⁹⁰⁾ és feleségével, Lakos Erzsébettel. Évfolyamtársam volt Szili Ferenc,²⁹¹⁽²⁹¹⁾ Gunst Péter, Újlaki Zoltán.²⁹²⁽²⁹²⁾ Farkas Gábor²⁹³⁽²⁹³⁾ egy évvel járt fölöttem. Tanáraink közül Sinkovits István, Gyóni Mátyás és Léderer Emma voltak meghatározóak, de a legtöbb törődést Szabad Györgytől kaptam. 1956 júniusában kitűnőre diplomáztam.

Izgalmas időkben...

Hát igen... A LOK²⁹⁴⁽²⁹⁴⁾ Sopronba helyezett, de csak november végén értem le a városba. Július elején, mint frissen végzett diplomást bevonultattak három hónapra. Bajára kerültem. A forradalom idején Budapestre vezényeltek minket, de mire odaértünk, 31-én estére már minden lezajlott. November 3-án szereltek le, aztán másnap bevonultak az oroszok. A hónap végén érkeztem meg édesanyámmal együtt Sopronba. Lakás persze nem volt, néhány hétig a Lackner Kristóf utcai raktárban aludtam egy pingpong-asztalon. Később a Kossuth utcában egy szuterénlakásba, majd az Alsólőver utca végén egy egyszobás lakásba kerültünk. Szerencsés véletleneknek köszönhetően 1965-ben költöztünk be az Udvarnoki utcába, ahol most is beszélgetünk.

Zoli bácsi érkezésekor még Takáts Endre volt az igazgató...

Igen, körülbelül egy évig dolgoztunk együtt. Sokat tanultam tőle, főleg a levéltárosi munka gyakorlati oldalát. 1957 októberében vitték el. 1960–1961 körül visszakerült még egy évre, a Bach-kori megyei anyagot rendezte. Kitűnő szakember volt, három doktorátussal rendelkezett, tanítva irányított. Később az igazgatói értekezletekről sziporkázó, hangulatos, mindig a szakmai kérdések lényegét érintő hozzászólásai maradtak a legemlékezetesebbek.

Közben fontos családi események is történtek.

Igen, 1961-ben megnősültem. Feleségem, Nagy Anna családja a csallóközi Illésházáról származik. Még a kitelepítések előtt menekültek el 4 gyerekekkel csónakon át a Dunán. Anika Sopronban járt tanítóképzőbe. A képesítő banketten kértem fel táncolni, így ismerkedtünk meg. Első látásra szimpatikusak voltunk egymásnak, a házasságra négyévi ismeretséget követően került sor. Gyerekeink, Zoli és Laci 1962-ben, illetve 2011967-ben születtek. Zoli az ELTE Informatika Karán tanszékvezető egyetemi docens, Laci klasszika-filológus, az Ógörög Tanszék adjunktusa. Zoli matematikai érdeklődését feleségemtől örökölhette, aki jó tanulóként tanulmányi versenyeken is sikeresen szerepelt. Mindketten 3-3 gyermeket nevelnek.

1961-ben Zoli bácsi került a levéltár élére. Milyen feladatok várták?

1961. november 1-jén váratlanul jelentek meg a levéltárban a LOK képviselői a kinevezéssel. Hirtelen kapott feladatom ellátásában sokat segített, hogy segédlevéltárosként minden reggel 7 órára bementem a levéltárba, és az alapleltárak olvasásával kezdtem a napot. Így az évek során nagyon alaposan megismertem az iratanyagot. Ami a feladatokat illeti, a legnagyobb gond a létszámhiány volt. Egészen az 1980-as évekig hatan dolgoztunk összesen, annak ellenére, hogy kutató- és ügyfélforgalmunkat tekintve országos viszonylatban a harmadik-negyedik helyen álltunk. Ak-koriban a külső szervek száma 300 körül járt. Vargáné, Gyöngyi volt egy személyben a gazdaságis, az

anyakönyves és a könyvtáros, sőt, az adminisztrátor is. Tirnitz Jóska és Radó József mellett, akik főként rendeztek, nagyon sokat jelentett Ivancsics Kálmán és Kovács néni munkája. Utóbbinak naponta két órát engedélyeztem takarításra, egyébként iratokat vett elő, valamint reponált, feliratozta a dobozokat. A nehézségek megsokasodtak, amikor a régi, megbízható munkaerők 1982 és 1986 között nyugdíjba mentek. A helyükre felvett újak gyakran továbbálltak az alacsony bérek miatt, 1984 és 1988 között hat új állandó és hét ideiglenes munkaerő hagyott el minket.

Viszátérve igazgatósága első éveire, milyen nehézségekkel kellett még megbirkóznia?

A legfontosabb dolgokat megírtam annak idején a Soproni Szemlében, [295\(295\)](#) most csak néhány dolgot említék. 1962-ben a járások székhelyén központi irattárákat létesítettek a 15 évnél régebben keletkezett községi tanácsi iratok tárolására. Ott 8–10 főből álló csoport választotta szét a maradandó és selejtezhető iratokat. 1971-ben a termelőszövetkezetek iratanyagát mértük fel. A létszámhiány mellett a helyhiány is állandó problémát jelentett. A Lackner Kristóf utcai raktár, amit az ötvenes évek elején kaptunk a begyűjtött iratok tárolására, nedvessége miatt kezdettől fogva alkalmatlan volt feladatára. A téglából rakott poltartó oszlopokat 1962-ben fatartókra cseréltük. 1978-ban Völcsejen kaptunk egy 15x8 méteres iskolatermet, beállványoztattuk, és 250 folyóméter iratot tároltunk ott. Sajnos, csak néhány évig használhattuk, mert 1983-ban a községi tanács kiürítette a termet. Az iratokat a Lackner Kristóf utcai raktár padozatán tudtuk csak elhelyezni, és a Fő tér 5. szám alatti új raktárak átadásáig le kellett mondanunk a további átvételekről. Pedig erre nagy szükség lett volna. Sokszor semmisültek meg történelmi értékű iratok az illetékesek hanyagsága, nemtörődömsége miatt.

Mondana erre néhány példát?

A megszűnt termelőszövetkezetek anyagának mintegy 20 %-a maradt csak meg. A Csornai Járási Tanács megszűnésekor az illetékes a mezőgazdasági osztály iratait, köztük a zárszámadásokat tudtunk nélkül a MÉH-be vitette. A német kitelepítéshez kapcsolódó névjegyzékeket, a ház- és földingatlan kimutatásokat 1974-ben az utolsó pillanatban sikerült megmentenem. Volt, hogy két liter borért vettem értékes XVIII. századi pápai bullát, Vághy Ferenc polgármester nemesi okleveléhez és irataihoz duplum könyvért jutottam hozzá.

1968-ban változott a fenntartó, a levéltárak a megyék alá kerültek. Milyen változást jelentett ez az intézmény életében?

Soproni Állami Levéltár helyett Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár lettünk. 1968 és 1983 között volt igazgatóságom alatt az intézmény fénykora. Önállóan működhattunk, anyagi és tárgyi ellátottságunk átlagosnak volt mondható. 1973-ban filmlaboratóriumot és könyvkötő műhelyt sikerült kiépíteni. Berendezésükre, és a szükséges felszerelés beszerzésére 1974–75-ben került sor. A fotózási és kötészeti munkákat Németh Ferenc kollégánk végezte, aki 1974-ben került hozzánk. Egy használt mikro-film-felvevőgépet is sikerült megszerezni, ez 1986-ig működött. A 70-es évek végén készültek el a fa térképszekrények és a 262 „angol” fiók a ladulás anyag tárolására. Kedvezőtlen változást jelentett, hogy 1976-ban megszűnt gazdasági önállóságunk, majd 1983-tól, egy újabb szervezeti átalakítást követően a Győr-Sopron megyei Levéltári Igazgatóság részeként szervezeti önállóságunkat is felszámolták. Szerencsére 10 év múltán változott a helyzet, 1993-tól a Soproni Levéltár újra teljesen független.

Hogyan sikerült kiváltani a raktározás céljára nem éppen megfelelő Lackner Kristóf utcai épületet?

A volt vármegyeháza átadása és levéltári célú átépítése már 1951-ben és 1967-ben is szóba került. Tényleges előrelépésre a Soproni Járási Hivatal 1983-as megszűnését követően kerülhetett sor. Hosszas egyeztetéseket követően végül is jóval kisebb alapterületet adott át a város, mint azt korábban

terveztük. Mindenesetre a teljes átalakítást követően végre fel tudtuk számolni a Lackner Kristóf utcai raktárt. A költöztetés nagyobb része már Éva idejében történt meg.

Így van. A folyamatos átvételi kötelezettség miatt azonban a raktárhiány azóta is egyik legsúlyosabb gondunk. Tudom, hogy Zoli bácsinak mindig szívügye volt a levéltár, az ott őrzött értékek minél szélesebb körű népszerűsítése. Erről szeretnék hallani néhány szót.

Főként a levéltárak megyei hatáskörbe rendelését követően, 1968 után jutott kifejezésre az a törekvés, hogy a levéltárak lépjenek ki az elszigetelődésből. Ezt én úgy fogtam fel, hogy a páratlan értékű történelmi dokumentumokkal haza- és városszeretetre, patriotizmusra kell nevelni az ifjúságot. Arra törekedtem, hogy a város lakosságával és az ideérkező vendégekkel — ne felejtjük el, Sopron idegenforgalma abban az időszakban fénykorát élte, a nagy üdülők hetente-kéthetente ontották a látogatók új és újabb csoportjait — megismertessem és megszerettessem városunkat és annak történelmét, tájékoztatást adva egyúttal a levéltár rendeltetéséről is. Már 1962-ben megrendeztem az első megyetörténeti kiállítást, amit továbbiak követtek, például Lackner Kristófról és koráról, a város építészetéről, a középkori írásbeliség emlékeiről. Emellett két üzemtörténeti kiállítást is rendeztünk (Pamutipar, Selyemipar). 1970-ben kértek fel a város vezetői arra, hogy „A felszabadulás 203. története Sopronban” címmel rendezek kiállítást. Ez a felkérés segített abban, hogy a szükséges anyagiakat innen-onnan összekalapolva állandó kiállítási részleget alakíthassunk ki a megyeháza első emeletén, a volt megyei levéltár történelmi hangulatú termeiben. A „Sopron város története” című állandó kiállításunk 1973. július 8-án nyílt meg és a szükséges felújításokkal a mai napig áll. Akkoriban évente 2500–3000 vendég látogatta.

Sajnos, napjainkban anyagi okok miatt már nem tudjuk biztosítani a folyamatos nyitva tartást, de alkalmi csoportoknak, diákoknak, illetve rendezvények alkalmából máig látogatható.

Egy ideig idegenvezetői klub is működött itt, a könyvtárteremben, ahol legalább 250 idegenvezetőt készítettem fel a várostörténeti vizsgákra. 1973-tól 20 éven át heti 2-2 órában helytörténeti szakkört vezettem általános iskolák és középiskolások számára.

A szorosán vett levéltári teendők mellett tehát szívügye volt a tudományos ismeretterjesztés.

Mindig kötelességemnek tartottam, ha a város mindennapi életében olyan feladatok, események kerülnek az önkormányzat elé megvitatásra, amelyeknek „múltjuk” van, azok gyökereit feltárjam, és a város társadalmát szóban és írásban tájékoztassam.

1971-ben a soproni népszavazás történetét kutattam a Collegium Hungaricum ösztöndíjasaként. Elsőként bizonyítottam be, hogy nem csalás eredményeként maradt Sopron Magyarországon. [296\(296\)](#) 1996-ban és 2002-ben is írtam a népszavazásról. Örömmel tölt el, hogy 1998 óta évenként, december 14-én a Hűségzászlónál elhangzó ünnepi beszédekben kutatásaim eredményei is tükröződnek. A rendszerváltozás idején a legtöbb város, sőt még a községek is megújították a címerüket. Azt javasoltam, hogy a város 1921. évi címeréről a kétféjű sast távolítsák el. Javaslatom hatalmas vihart kavart, mert sokan a szép, díszes 1921. évi címerhez ragaszkodtak. Végül a város önkormányzata 1990. november 28-án 27 támogató szavazattal egy tartózkodás mellett elfogadta az 1340. évi címet, amit a *Civitas Fidelissima* felirattal egészítettünk ki.

Ekkoriban Sopronban a legégetőbb kérdés az volt, vajon városunk bejut-e a megyei jogú városok sorába, visszakapja-e hétszáz éves önkormányzati jogait, ha azokat 1848 után meg is csorbították. Erről a kérdéssel a Liszt Ferenc Művelődési Házban tartottam előadást Az önkormányzat múltjáról és jövőjéről címmel. Sopron önkormányzati jogairól és címereiről írott könyvem két kiadást ért meg. Itt is köszönetet szeretnék mondani könyveim kiadásának támogatásáért a város önkormányzatának és

polgárainak.

A fentiekhez kapcsolódva szóljon néhány szót tudományos kutatásairól is.

Első munkám 1957-ben jelent meg a Levéltári Híradóban a Sopron városi Begyűjtési Hivatal rendezéséről. Közben írtam a doktori disszertációm, amelynek címe A községi önkormányzat és a parasztság volt. Téziseimet 1961-ben védtem meg, a munka 1964-ben jelent meg a Szabó István szerkesztette „A parasztság Magyarországon a kapitalizmus korában 1848–1914” című kötetben, az Akadémiai Kiadó gondozásában. Opponenseim Szabad György és Sinkovits István professzorok voltak. Ugyancsak 1964-ben jelent meg a „Sopron és a megye múltja egykorú iratok tükrében” című, magyarázatokkal ellátott szöveggyűjtemény, amelynek új, bővített kiadását máig igénylik és várják tőlem tanár barátaim. 1965-ben felvettek aspirantúrára, azonban túlságosan szerteágazó témát választottam, Sopron vagyos polgárságának kutatását. Ez a munka nagyon elhúzódott, a korrektúráján, a kisebb javításokon most is dolgozom.

204 Ahogy már említettem, 1971-ben a soproni népszavazás történetét kutattam Bécsben. Eközben számos előadást tartottam különböző fórumokon. A kisebb-nagyobb cikkek mellett 1976-ban jelent meg, ugyancsak az Akadémiai Kiadónál „A jobbágyvilág alkonya Sopron megyében” című monográfiám, amely tulajdonképpen három nagyobb témakörhöz kapcsolódva közöl kisebb-nagyobb írásokat. Az első rész azt a folyamatot mutatja be, ahogy Sopron nyolc úrbéres faluja fokozatosan megszabadult feudális kötelekeitől. A következő egység a megye községeinek társadalmi-gazdasági viszonyait tárgyalja az 1848-as forradalom időszakában. Ebben a fejezetben olvasható egy 1843. évi térkép alapján a megye összefoglaló ismertetése, beleértve a társadalmi rétegződés, a kereskedelem, a természetföldrajzi viszonyok, az éghajlat, valamint viselet kérdéseit. A harmadik nagyobb egység a megye községeinek címeres, rajzos pecsétjeit közli a pecsétek leírásával és azok használatnak elemzésével együtt. A helytörténet kutatói különösen ennek örültek, mind a mai napig nagy hasznát veszik. A függelékben az általam fontosnak és jellemzőnek tartott eredeti forrásokat adtam közre. Másik nagy munkám a kandidátusi disszertációm, amit 1992-ben védtem meg. 1993-ban jelent meg nyomtatásban. Címe: A soproni és sopronbánfalvi molnárcsaládok és malmaik története (1767–1950). A kisebb dolgokra most nem térek ki, így azokra az írásokra sem, melyek a Kisalföldben és más soproni, azóta sajnos már megszűnt lapokban jelentek meg. Cikkeim, tanulmányaim másolatai egybekötve a levéltárban megtalálhatóak. A címervitáról és a népszavazás kérdéseiről már beszéltem. Ide tartoznak a Thurner Mihályról, valamint a városi pártokról szóló tanulmányaim. Munkásságommal hazámat és városomat igyekeztem szolgálni. Írásaimat olvasva talán lesznek néhányan, akiknek eszébe jut rólam az idézet: „Gyorsan folyó idejét az Úr nem adta hiába”.

Amikor annak idején, a '80-as évek elején megismertem Zoli bácsit egy noszvaji értekezleten, a szakmai dolgok mellett nagy szeretettel mesélt a kertjéről, szőlőjéről. A '90-es évek elején jártam is a szárhalmi erdő alatti gyümölcsösben.

Mindketten falusi gyökerekkel bírunk. Ha kivirult a tavasz, nem tudtunk a négy fal között maradni. Nagyon szép kertet csináltunk Balfon és a szárhalmi erdőnél is, sok szeretettel, rengeteg munkával. Mára sajnos fel kellett adni a művelésüket. Most a fertőhomoki kertecske segít, hogy nyomon követhessük a természet változásait.

Hogyan telnek a nyugdíjas évek?

Elsőként a malmokról szóló könyvem rendeztem sajtó alá, aztán a Házi Emlékkönyv számára írtam Házi Jenő munkásságáról. A teljes bibliográfiát is összegyűjtöttem. A Soproni Szemlében 1993 és 1995 között jelentek meg a Flandorfferekről írt tanulmányaim. 1996-ban előadást tartottam a soproni népszavazás 75. évfordulóján tartott konferencián. A kézirat nyomtatásban is napvilágot látott. Az

utóbbi években nagyrészt édesanyám gondozása foglalt le, vannak azonban még elvégzendő feladataim. Elsőként szeretném végre befejezni a Sopron vagyonos polgárságáról szóló könyvemet, de további tervek is foglalkoztatnak.

A tervek mielőbbi megvalósulását, jó munkát, és ami ehhez feltétlenül szükséges, jó egészséget kívánok Zoli bácsinak a magam és a Soproni Szemle Szerkesztősége nevében!

2006. LX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / 198SOPRONI ARCOK / Turbuly Éva: Városszeretet és patriotizmus. Horváth Zoltán 75 éves / 205Dr. Horváth Zoltán publikációi 1957–2002297

205 **Dr. Horváth Zoltán publikációi 1957–2002**²⁹⁷⁽²⁹⁷⁾

1957

A Sopron városi Begyűjtési Hivatal iratanyagának rendezése. In: Levéltári Híradó 7 (1957) 50–72.

1963

„Kommunista” vádlott 1850-ben. In: SSz. 17 (1963) 233–235.

1964

Sopron és a megye múltja egykorú iratok tükrében. Sopron, 206.

A községi önkormányzat és a parasztság. In: Szabó István (szerk.): A parasztság Magyarországon a kapitalizmus korában. 1848–1914. Budapest, Akadémiai Kiadó, 565–614.

Követválasztási gúnyvers 1843-ból. In: SSz. 18 (1964) 71–74.

A Sopron megyei községek titkos számadásaiból. In: SSz. 18 (1964) 142–152.

A Soproni Állami Levéltár 1963. évi kiállítása. In: SSz. 18 (1964) 371–374.

1967

Sopron város pénzügyi igazgatásának átszervezése (1949–1951). In: LSz. 17 (1967) 358–367.

1970

Harc a soproni gyapjúvásártartási jog megszerzéséért (1843–1846). In: SSz. 24 (1970) 306–316.

A „Felszabadulásunk története” című kiállítás a Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltárban. In: SSz. 24 (1970) 4. 374–380.

1971

Sopron város új címere. In: SSz. 25 (1971) 131–137.

A Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár 1970. évi munkájáról. In: SSz. 25 (1971) 182–184.

Lackner Kristóf árvaalapítványa. In: SSz. 25 (1971) 249–351.

A „Dr. Lackner Kristóf és kora” című kiállítás a Győr-Sopron megyei 2. sz. levéltárban. In: SSz. 25 (1971) 275–281.

[könyvismertetés] Felhő Ibolya (szerk.): Az úrbéres birtokviszonyok Magyarországon Mária Terézia korában (Dunántúl) Akadémiai Kiadó, Budapest, 1970. In: SSz. 25 (1971) 285–287.

Három ország küzdelme Nyugat-Magyarországért. (A népszavazás 50. évfordulóján) In: K., (1971) december 14. 15.

1972

A Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár (Sopron) 1971. évi munkájáról. In: SSz. 26 (1972) 182–183.

Házi Jenő 80 éves. In: SSz. 26 (1972) 97–98.

1973

[könyvismertetés] Kállay István: Szabad királyi városok gazdálkodása Mária Terézia korában. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972. In: SSz. 27 (1973) 380–382.

A Győr-Sopron megyei 2. számú Levéltár (Sopron) 1972. évi munkájáról. In: SSz. 27 (1973) 369–371.

A jobbágyszabadítás 125. évfordulóján. In: K., (1973) április 22.

1974

Soprontól Auschwitzig. In: K., (1974) július 11.

206 Újabb dokumentumok a Horthy-ellenforradalomról. A „vörös polgármester” (Turner Mihály) In: K., (1974) március 28.

A „Sopron város története” című kiállítás. In: LSz. 24 (1974) 23.

1975

Idegenvezetők a közművelődés szolgálatában. In: K., (1975) január 24.

1976

A jobbágyvilág alkonya Sopron megyében. Akadémiai Kiadó, Budapest, 343.

A Győr-Sopron megyei 2. sz. Levéltár (Sopron) 1973–1974. évi munkájáról. In: SSz. 30 (1976) 1. 69–72.

1977

700 Jahre Stadt Ödenburg. In: Reger, Anton (ed.): Deutscher Kalender 1977. Ein Jahrbuch für die Deutschen in Ungarn. Bp. (1977) 280–287.

Tompos Ernő 70 éves. In: SSz. 31 (1977) 1. 4–5.

Hétszáz éves függőpecsét Sopron oklevelén. ÉT 32 (1977) 575.

1978

IV. László kettős királyi pecsétje Sopron oklevelén. ÉT 33 (1978) 18.sz.

1979

Válogatott dokumentumok a Győr-Sopron megyei munkásmozgalom történetéből 1919–1928. szerk.:

Gecsényi Lajos, Horváth Zoltán, Sinay Jenő, Győr, 440.

1980

Dokumentumok a népi demokratikus forradalom történetéhez Győr-Sopron megyében (1945–1948) Győr, 440.

Verbényi László 70 éves. In: SSz. 34 (1980) 313–314.

Mátyás király soproni aranybullája. ÉT 35 (1980) máj. 9. 19.sz.

1982

Thirring Gusztáv és Sopron.(1861. dec. 25–1941. márc. 31.) In: SSz. 36 (1982) 2. 185–188.

Válogatott dokumentumok a Győr-Sopron megyei munkásmozgalom történetéből 1929–1945. szerk. Gecsényi Lajos, Horváth Zoltán, Sinay Jenő Győr, 468.

A soproni sertéskereskedelem a XIX. század második felében. In: PAB-VEAB A Dunántúl településtörténete IV. 1867–1900. (1982) 79–88.

1983

A Győr-Sopron megyei Levéltári Igazgatóság Soproni Levéltára. In: Magyarország levéltárai. Szerk. Balázs Péter Budapest, (1983) 136–143.

1984

Széljegyzetek Házi Jenő Soproni polgárcsaládok 1535–1848. című könyvéhez. In: SSz. 38 (1984) 241–250.

Wie aus Waidhofener Schweinehändlern vermögende Bürger von Sopron (Ödenburg) und ungarische Grundbesitzer wurden. In: Burgenländische Forschungen, Sonderband VII. Burgenland in seiner Pannonischen Umwelt. Festgabe für August Ernst. Eisenstadt, (1984) 153–186.

2071985

Takáts Endre (1907–1984). In: Levéltári Közlemények 39 (1985) 140–141.

Sopron városias fejlődése a kapitalizmus első időszakában 1848–1914. In: SSz. 39 (1985) 119–146., 213–236.

1986

A népszavazás vázlatos története. In: Az MSZMP Győr-Sopron Megyei Bizottsága Oktatási Igazgatóságának évkönyve. (1986) 217–236.

Sopron XIX. századi vagyonos polgárságának településtörténete. In: A Dunántúl településtörténete. VI. PAB-VEAB Veszprém (1986) 407–423.

1987

Házi Jenő (1892–1986) In: SSz. 41 (1987) 178–183.

1988

Rupprecht János cukorgyáros. Kisalföldi Kalendárium. (1988). 139–143.

Idegen (külföldi) tőkések gyáralapítási kísérletei Sopronban 1918 előtt. In: SSz. 42 (1988) 193–220.

1989

Vághy Xavér Ferenc, Sopron reformkori városvezetője. Kisalföldi Kalendárium. (1989) 76–79.

Sassal vagy sas nélkül? SH, (1989) március 3.

Üljünk a lovon egyesesen gerincesen. – A soproniak patriotizmusáról és önkormányzatáról. K., (1989) szeptember 16.

Sopron gazdasági és politikai gondjai a feudalizmusból a kapitalizmusba való átmenet idején. (1828–1865) In: SSz. 43 (1989) 97–125.

1990

Két címer szépségversenye. K., (1990) január 27.

Az önkormányzat múltja és jövője. K., (1990) február 24.

Lehet-e császári sassal hazaszeretetre nevelni? K., 1990. február 27.

Nevetséges-e a címervita? K., (1990) április 6.

Eleink nem késlekedtek. Ajánlás az önkormányzat „újrakezdéséhez”. SH, (1990) április 13.

Válasz Mollay Károly: A címervita című cikkére. In: SSz. 44 (1990) 4. 330–335.

1991

A soproni népszavazás képekben. K., (1991) december 13.

1992

Sopron város címerei – a történeti események háttérében. IKVA Kiadói Kft., Budapest, 106.

Civitas Fidelissima. In: Sopron és környéke 1922–1990. Korrajz és családi lexikon. Szerk. Sarkady Sándor. Mécs László Lap- és Könyvkiadó, Budapest. 14–26.

A városi pártok történelmi múltja. K., (1992) május 2.

A Soproni Levéltár harminc éve (1961–1991) In: SSz. 46 (1992) 2. 106–125.

1993

A soproni és sopronbánfalvi molnárcsaládok és malmaik története (1767–1950). Sopron, 378.

Házi Jenő élete és munkássága, bibliográfiája. In: Házi Jenő emlékkönyv. Szerk. Dominkovits Péter – Turbuly Éva, Sopron, (1993) 9–26.

Flandorffer Ignác és fia bornagykereskedő cégének csődje és betéti társasággá alakulása, 1893. In: SSz. 47 (1993) 360–367.

2081994

Verbényi László (1910–1993) In: SSz. 48 (1994) 319–320.

ifj. Flandorffer Ignác élete és munkássága (1816–1891). I. In: SSz. 48 (1994) 332–348.

1995

Soprontól Auschwitzig. SSz. 49 (1995) 38–46.

ifj. Flandorffer Ignác élete és munkássága (1816–1891). II. In: SSz. 49 (1995) 98–117.

1996

Sopron szabad királyi város tégláégetője (1830–1893). In: Tanulmányok Csatkai Endre emlékére. Szerk. Környei Attila – Szende Katalin. Sopron, (1996) 279–302.

1997

Civitas fidelissima. (Út Velencétől a soproni népszavazás magyar sikeréig). In: Magyarok maradtunk 1921–1996. Konferencia a soproni népszavazásról. (Sopron, 1996. december 12.) Szerk. Turbuly Éva. Sopron, (1997) 19–52.

Sopron vállalkozó polgárainak jelentősége a város gazdasági és társadalmi életében az 1858., 1886., 1911. évi adózás alapján. In: Vállalkozó polgárok a Dunántúlon a dualizmus korában. VEAB Veszprém, (1995) 64–76.

2001

„A népszavazás nyolcvanadik évfordulójára” cikksorozat a Nyugati Kapuban:

Tüntetések az elcsatolás ellen. (2001) november 2.

Tiltakozó tábournokok. (2001) november 9.

Támadnak a felkelők. (2001) november 16.

Mit mondott Dinghoffer doktor. (2001) november 23.

Rés a trianoni határokon. (2001) november 30.

Mérlegen az esélyek. (2001) december 7.

Döntöttek a hűségesek. (2001) december 14.

Laptulajdonos is volt: Romwalter Károly a polgári becsület példája. In: NyK. (2001) december 7.

2002.

A Zettl család története: György, a dohányárus Bajorországból érkezett. In: NyK. (2002) január 4.

Sopron önkormányzatának jogai és címerei. Várostarténet (1277–2002) Sopron (2002) 165.

A soproni népszavazás sikere 1921. december 14. Sopron, én. (2002) 16.

Rövidítések:

ÉT = Élet és Tudomány

K. = Kisalföld

LSz.= Levéltári Szemle

NyK. = Nyugati Kapu

SH = Soproni Hírlap

SSz. = Soproni Szemle

2006. LX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM / 198SOPRONI ARCOK / 209Kubinszky Mihály: Rosenstingl Antal építész-mérnök (1906-1971)

209 Kubinszky Mihály: Rosenstingl Antal építész-mérnök (1906-1971)

Sopron 20. századi építési-építészeti tevékenységének egyik markáns egyénisége 1906. január 30-án, száz évvel ezelőtt született városunkban. Emlékezzünk meg róla!

Itt járta iskoláit. A soproni Széchenyi reálgimnázium padjában együtt ült Friedrich Károllyal, városunk kulturális életének neves és ismert egyéniségével. Az érettségét követően a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre iratkozott be, ott 1929-ben építész-mérnöki oklevelet szerzett. A budai Szent Imre kollégiumban lakott, szorgalmasan tanult és rajzolt. Középiskolások instruálásáért kapott díjából egészítette ki a kisiparos édesapától kapott ellátmányt. Akkor ritka volt, hogy valaki öt év alatt elvégezze az egyetemet. Neves tanárai voltak, az építőmunka humán és technikai oldalát egyaránt megismertették a hallgatókkal. Az ő érdeklődése mindkét irány felé nyitott volt, miként később az életben is. Statikai számításokat készített, de az alapos építészettörténeti ismereteket kívánó műemlékvédelemnek is – éppen az e műfajban nagy feladatokat rejtő és lehetőségeket kínáló soproni belvárosban – egyik korai művelője lett. Az élet az építés-kivitelezés felé terelte, Sopronban ezért inkább mint építési vállalkozót őrzi az emlékezet.